

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHEMINI • MAAMAR 1

לױתן זױ יצרת לשחק בו

« Ce Léviathan que Tu as
formé pour jouer avec lui »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shemini/1/

1 לויתן זה יצרת לשחק בו. איתא במדרש רבה פ' שמיני פ' י"ג בהמות ולויתן הם קניגון של צדיקים לעתיד לבא כו'

«Ce Léviathan que Tu as formé pour jouer avec lui.» Il est enseigné dans Midrach Rabba, Parachat Chemini, section 13 : «Le Béhémot et le Léviathan sont le spectacle de chasse (kenigon) des tsadikim dans le monde futur», etc.

בהמות נותץ ללויתן בקרניו וקורעו ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו כו' ולא כך תנינן הכל שוחטין ובכל שוחטין ולעולם שוחטין חוץ ממגל קציר כו'

«Le Béhémot frappe le Léviathan de ses cornes et le déchire, et le Léviathan frappe le Béhémot de ses nageoires et le transperce», etc. «Mais n'avons-nous pas appris: "Tout le monde peut abattre, on peut abattre avec n'importe quoi et à tout moment, à l'exception d'une faucille à moisson"», etc.,

עד חדוש תורה מאתי תצא. שהקב"ה יתיר אז שחיטה זו שישחוט הלויתן את הבהמה בסנפיריו.

jusqu'à: «Une innovation dans la Torah sortira de Moi.» [C'est-à-dire que] le Saint béni soit-Il autorisera alors cet abattage: le Léviathan abattra la bête avec ses nageoires.

ובהמות אלו זהו ענין שור הבר (וכמ"ש בתרגום יונתן בתהלים סי' נ' ע"פ בהמות בהררי אלף ותור בר כו' ועיין בב"ב [בבבא בתרא] דע"ד ב' ע"ה א').

Et ce Béhémot est le taureau sauvage (chor habar). (Comme il est écrit dans le Targoum Yonatan sur les Psaumes, chapitre 50, au sujet du verset «Le Béhémot sur mille montagnes»: «et le taureau sauvage (tor bar)», etc. Voir aussi Bava Batra, folio 74b [et] 75a.)

ולהבין ענין קניגי זו דלויתן עם שור הבר. הענין כי יש ב' מיני צדיקים. הא' אותן שהם בסתר שעבודתם ברוחניות פ' בכוונת הלב לייחד יהודים עליונים ובחינת עליות.

Pour comprendre le sens de ce combat de chasse entre le Léviathan et le taureau sauvage, l'explication est qu'il existe deux sortes de tsadikim. Les premiers sont ceux qui demeurent cachés et dont le service s'accomplit dans la spiritualité; c'est-à-dire par l'intention du cœur, afin de réaliser des unions supérieures (yi'houdim), et par des élévations.

וכגון רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] כשהיה במערה י"ג שנה שבודאי לא היה יכול לקיים במעשה כמה מצות מעשיות

C'est le cas, par exemple, de Rabbi Chimon bar Yo'haï lorsqu'il se trouvait dans la grotte pendant treize ans: il ne pouvait certainement pas accomplir concrètement plusieurs mitsvot pratiques,

שהרי לא היו ניזונים רק מחרובא ועינא דמיא דאיברי להו אי"כ לא קיים אכילת מצה בפסח וקדוש על היין ואתרוג וסוכה כו'.

car ils ne se nourrissaient que de «caroubes et d'une source d'eau qui avait été créée pour eux». Ainsi, il n'accomplit pas la mitsva de manger de la matsa à Pessa'h, le Kiddouch sur le vin, le lou-lav et l'étrog, la soukka, etc.

וכן האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] היה ג"כ גם בבחינה זו (ר"ל [רוצה לומר] ע"ד מ"ש בזהר ח"ג [חלק ג']) (דקפ"ז ע"ב) ע"פ וידגו לרוב בקרב הארץ משא"כ שאר נוני ימא שאינן בארץ רק בים זהו ענין המלאכים כו'.

De même, le saint Ari zal se trouvait également à ce niveau. (C'est-à-dire dans le sens de ce qui est écrit dans le Zohar, partie III) (folio 187b), au sujet du verset: «Qu'ils se multiplient comme les poissons, en abondance, au milieu du pays»; en revanche, les autres poissons de la mer (nunei yama), qui ne se trouvent pas sur la terre mais seulement dans la mer, désignent les anges, etc.

והב' הם אותן צדיקים שהן בגילוי שעבודתם בגשמיות בקיום המצות מעשיות ושמחת בחגך שהוא ג"כ המשכת אורות עליונים מועדי הוי' והשמחה הוא הגילוי אור א"ס ב"ה שנמשך ומתגלה

La deuxième catégorie est constituée des tsadikim qui sont révélés, dont le service s'accomplit dans la matérialité: par l'accomplissement des mitsvot pratiques et par «Tu te réjouiras en ta fête», ce qui constitue également un influx de lumières supérieures, «les temps fixés de Havaya». La joie est la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est attirée et révélée.

(וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] בפ' צו) והמשכה זו הוא ע"י המצו' [המצות / המצוה] בעובדא דוקא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרוננו לברכה] שבזמן הבית אין שמחה אלא בבשר

(comme cela est écrit plus haut, dans la paracha Tzav). Cet influx s'opère précisément par les mitsvot accomplies en acte, comme l'ont enseigné nos Sages, de mémoire bénie: à l'époque du Temple, «il n'y a de joie qu'avec de la viande»;

דהיינו מצות שלמי שמחה שהיו מביאים בכל יו"ט [יום טוב] כו' ועכשיו אין שמחה אלא ביין וכדלקמן.

c'est-à-dire la mitsva des offrandes de paix de réjouissance (chalmei sim'ha), qu'ils apportaient à chaque Yom Tov, etc.; «et maintenant, il n'y a de joie qu'avec du vin», comme [cela sera expliqué] plus loin.

ועיקר ההמשכות בפסח ע"י מצה ובשבועות ע"י מ"ת [מתן תורה] ובסוכות ע"י סוכה ולולב ומיניו ובלעדי זה א"א להמשיך כלל

Les influx principaux sont : à Pessa'h, par la matsa ; à Chavouot, par le Don de la Torah ; et à Souk-kot, par la soukka, le loulav et ses espèces. Sans cela, il est impossible d'attirer quoi que ce soit.

(אבל רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] שהיה מבחינת לויטן ונוני ימא דאזלין ביבשתא כנ"ל המשיך ההמשכות כשהיה במערה ע"י יחודים ועליות כו' כנ"ל).

(Mais Rabbi Chimon bar Yo'haï, qui relevait du niveau du Léviathan et des « poissons de la mer qui vont sur la terre ferme », comme mentionné plus haut, attirait ces influx lorsqu'il se trouvait dans la grotte, au moyen d'unifications et d'élévations, etc., comme mentionné plus haut.)

והנה באמת אי אפשר להגיע (אן רירען בל"א [בלשון אשכנז]) אלקותו ית' ע"י עבודה הגשמיות אלא ע"י עבודה רוחניות

Or, en vérité, il est impossible d'atteindre (en yiddish, an rirn [«toucher»]) Sa divinité, béni soit-Il, par le service matériel ; cela n'est possible que par le service spirituel

של הצדיקים הנ"ל והם נקראים נוני ימא כדגים אלו שהים מכסה עליהם כך הם מבחינת עלמא דאתכסא וישנם בכל דור ודור שהם צדיקים שבסתר כו'

des tsadikim mentionnés plus haut. Ils sont appelés « poissons de la mer » (nounaï yama): de même que la mer recouvre ces poissons, ils relèvent du monde caché (alma de'itkasya). Il en existe dans chaque génération : ce sont les tsadikim dissimulés, etc.

והם המחברים העולמות לא"ס ב"ה (וע"ד שאמרו דוד היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה) וזהו ענין לויטן שהוא לשון התחברות כמו הפעם ילוה אישי אלי כו'

Ce sont eux qui relient les mondes à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il (comme dans l'enseignement selon lequel «David reliait la Torah d'en haut au Saint béni soit-Il»). Voilà le sens de «Léviathan», terme qui évoque le lien, comme dans «Cette fois, mon mari se joindra à moi», etc.

(הג"ה [הגהה]) (עיי' פ"ק [פרק קמא] דע"ז [דעבודה זרה] ד"ג ע"ב רביעית יושב ומשחק עם לויטן שנאמר לויטן זה יצרת כו' ועיי' בשמות רבה פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] דקל"ב ב' מענין לויטן זה כו')

(Glose :) (Voir le premier chapitre d'Avoda Zara, folio 3b : « Durant le quatrième [groupe de trois heures], Il s'assied et joue avec le Léviathan, ainsi qu'il est dit : "Ce Léviathan que Tu as formé" », etc. Voir aussi Chemot Rabba, section 15, folio 132b, au sujet de « ce Léviathan », etc. ;

ובזח"א [ובזהר חלק א] ויחי דרמ"ז אי שמות י"א ע"ב בשלח ד"נ ע"ב אחרי דני"ח ע"א שלח קע"ד אי ועיין בעמה"מ [בעמק המלך] שיי"ד פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] דפ"ד ע"ג [עמוד ג']

et dans le Zohar, partie I, Vayé'hi, folio 247a ; Chemot, 11b ; Béchala'h, folio 50b ; A'harei, folio 58a ; Chéla'h, 174a. Voir aussi Emek HaMelech, Shaar 14, chapitre 14, folio 84, colonne c.)

והנה בג' שעות רביעיות הוא נקרא סמוך למנחה כדאיתא בגמ' [בגמרא] ר"פ ערבי פסחים ויצחק תיקן תפלת המנחה וידוע דיצחק הוא לשון צחוק ושחוק כמ"ש צחוק עשה לי אלקים וכמ"ש מזה בד"ה ושבתי בשלום.

Or, le quatrième groupe de trois heures est appelé « à l'approche de Min'ha », comme l'indique la Guemara au début du chapitre Arvei Pesachim ; et « Yits'hak institua la prière de Min'ha ». Il est connu que le nom « Yits'hak » évoque le rire et le jeu (ts'hok et sé'hok), comme il est écrit : « D.ieu m'a donné le rire » ; comme cela est expliqué à ce sujet dans le discours commençant par « Et je reviendrai en paix ».

ולכן אז יושב ומשחק עם לויתן כו' ועמ"ש בפ"י מנחה בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה כו' גם כי יצחק חפר בארות שהוא ענין העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ועיין בפ' תולדות (דקמ"א סע"א [סוף עמוד א]),

C'est pourquoi, à ce moment-là, Il « s'assied et joue avec le Léviathan », etc. Voir aussi ce qui est écrit sur le sens de « Min'ha » dans le discours commençant par « Il prit de ce qui lui était tombé sous la main une offrande (min'ha) », etc. C'est aussi parce que Yits'hak creusa des puits, ce qui correspond à l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines) ; voir aussi la paracha Toldot (folio 141, fin du côté a).

והנה מבואר במ"א ענין הנזכר בגמרא (רפ"ו דברכות) דפ' והיה אם שמוע לא נקרא עדיין עושים רצונו של מקום כדבעי (ע"ש בתוספות)

Or, il est expliqué ailleurs que, selon l'enseignement mentionné dans la Guemara (au début du chapitre 6 de Berakhot), le passage « Et il arrivera, si vous écoutez » n'est pas encore qualifié de « faire la volonté du Maître du monde » comme il conviendrait (voir Tossefot, à cet endroit).

והיינו לפי שלא נאמר בה בכל מאדך כמו בפ' שמע דהיינו שלהיות ההמשכה והגילוי מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] שזהו הנקרא עושין רש"מ [רצונו של מקום].

Cela s'explique par le fait qu'il n'y est pas dit « de toute ta force », comme dans le passage du Chéma. Autrement dit, pour qu'il y ait l'effusion et la révélation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) au sein de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) — ce qui est appelé « faire la volonté du Maître du monde » —,

זהו דוקא ע"י בכל מאדך בלי גבול כו' וזהו הבחינה הנזכר כאן שלהגיע ולהמשיך בחינת הפעם ילוה כו'

cela ne peut se faire que par « de toute ta force », sans limite, etc. Tel est le niveau mentionné ici : atteindre et faire descendre le niveau de « Cette fois, mon époux s'attachera à moi », etc. —

זהו ע"י העבודה הרוחניות של הצדיקים הנקראים נוני ימא משא"כ בלא בחינת בכל מאדך אף שנאמר והיה אם שמוע תשמעו כו' כנ"ל.

cela se réalise par le service spirituel des tsaddikim, appelés « poissons de la mer ». Il n'en va pas ainsi sans le niveau de « de toute ta force », même s'il est dit : « Et il arrivera, si vous écoutez attentivement », etc., comme mentionné plus haut.

ועד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דע"ז (שם) משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין שחוק כו' וכמ"ש בפי' תרומה (קס"ו ב)

Dans le même ordre d'idées, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans le premier chapitre d'Avo-dah Zarah (là) : « Depuis la destruction du Temple, il n'y a plus de jeu », etc. ; comme il est écrit dans Parshas Terumah (166b),

בענין ונהר יחרב ויבש ובכראשית (ד"ו ע"ב) ומ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] שם (ד"ו א') גבי לרחוק דא יעקב.

au sujet de « Le fleuve sera asséché et desséché » ; et dans Bereishis (folio 6b) ; ainsi que ce que le Ramaz écrit là (folio 6a) à propos de « Au loin » : cela désigne Yaakov.

ועו"ל [ועוד יש לומר] בזה עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בכהאר"ז [בכתבי האר"ז] שעי" תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] אבל להמשיך יחוד או"א [אבא ואימא] שהוא המשכת אור חדש מא"ס ב"ה הוא ע"י מסי"נ [מסירות נפש] דייקא

On peut encore l'expliquer à la lumière de ce qui est écrit dans les écrits de l'Arizal : par la Torah et les mitsvot, on fait descendre l'union de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et de Noukva (le féminin / Mal'hout) ; mais faire descendre l'union d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina), qui consiste à faire descendre une lumière nouvelle depuis l'Infini, béni soit-Il, ne se réalise que par le sacrifice de soi (messirout néfech).

וזהו ענין קי"ש [קריאת שמע] למסור נפשו באחד ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל בפי אמור

Tel est le sens de la récitation du Chema : livrer son âme à [la parole] « Un ». Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset « Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël », dans Parshas Emor.

וזהו הפי' מ"ש כאן שהמשכה זו הוא דוקא ע"י עבודה רוחניות שמבחינת לויתן דהיינו חיבור היש לאין כו'

Tel est le sens de ce qui est dit ici : cette effusion ne se réalise précisément que par un service spirituel relevant du niveau du Léviathan, à savoir l'union du yesh (quelque chose) et de l'ayin (néant), etc.,

בבחינת מס"נ [מסירות נפש] באחד ועי"ז ממשיכים להיות ילוה אישי אלי (ועמ"ש סדי"ה וללבן שתי בנות בענין ילוה אישי ובד"ה נשא את ראש בני גרשון).

au niveau du sacrifice de soi à « Un » ; et, par cela, on fait descendre l'état exprimé par « mon époux se joindra à moi ». (Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Et Lavav avait deux filles », au sujet de « mon époux se joindra à moi », ainsi que dans le discours commençant par « Fais le dénombrement des fils de Gershon ».)

גם י"ל [יש לומר] פי' עבודה רוחניות דנשמות שמבחינת לויתן ע"ד מ"ש בש"ע א"ה [אורה חיים] (סי' צ"ח ס"א)

On peut aussi expliquer le sens du service spirituel des âmes qui relèvent du niveau du Léviathan, dans le même ordre d'idées que ce qui est écrit dans le Choul'han Arou'h, Ora'h 'Haïm (section 98, paragraphe 1) :

שהתפשטות הגשמיות קרוב למעלת הנבואה כו' וכענין המבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים] שט"ז פ"א על האריז"ל [האריז' זכרוננו לברכה] אם הייתי דורש שמונים שנים כו'.

que le dépouillement de la matérialité est proche du niveau de la prophétie, etc. ; de même, selon ce qui est expliqué dans Pri Etz Chaim, Shaar 16, chapitre 1, à propos de l'Arizal : « Si je devais enseigner pendant quatre-vingts ans », etc.

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין שחוק כו' ברביעיות מאי עביד יושב ומלמד תינוקות של בית רבן תורה

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Depuis la destruction du Temple, il n'y a plus de jeu », etc. « Pendant la quatrième [période de trois heures], que fait-Il ? Il s'assied et enseigne la Torah aux enfants de l'école. »

(ועיין מ"ש במקום אחר על פסוק וכל בניך למודי הוי' ועיין בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך כרובים וכרוב היינו כרביא. ועמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ועמ"ש בפ' ויצא קנ"ו ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם) ע"כ הג"ה [הגהה].

(Voyez aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet du verset : « Tous tes enfants seront instruits par Havaya. » Voyez également le Pardes, dans Erchei HaKinuyim, à l'entrée « Keruvim » ; keruv signifie ke-ravya, « comme un enfant ». Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Si seulement tu étais pour moi comme un frère », ainsi que ce qui est écrit dans la Paracha Vayetse, p. 156, et dans le Mikdash Melech, à cet endroit.) Fin de la glose.

אך להיות כי העוה"ז הוא גשמי לכן צריך לצדיקים שעבודתם בגשמיות לקיים מצות מעשיות והוא שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עמוד א' וצדיק שמו שעליו העולם עומד,

Cependant, puisque ce monde est matériel, il faut donc des tsadikim dont le service s'accomplit dans le domaine matériel, en accomplissant les mitsvot pratiques. C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Une seule colonne, et Tsadik est son nom », sur laquelle repose le monde.

(ועמ"ש בד"ה אשירה להוי' ועמ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים וע"פ טובה הארץ מאד מאד). וכל מה שיש ביבשה יש בים כי באמת צ"ל הא והא.

(Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Je chanterai pour Havaya », ainsi que ce qui est écrit dans l'explication du verset « Les Juifs prirent sur eux », et du verset « Le pays est très, très bon ».) Et « tout ce qui se trouve sur la terre ferme se trouve dans la mer » ; car, en vérité, il faut les deux, ceci et cela.

כי הנה הילוך הצדיקים הנקי נוני ימא היא נפלאה וגבוה מאד כמו עד"מ הדגים ששטים בים כך הם שטים ובטיסה אחת מגיע למעלה מעלה וגדולה הרבה מעבודת הצדיקים שבגשמיות שמחה בבשר כו' שהכל למטה במדרגה.

Car le mouvement des tsadikim appelés « poissons de la mer » est prodigieux et très élevé. De même que, par exemple, les poissons nagent dans la mer, eux aussi nagent et, en un seul élan, atteignent des hauteurs toujours plus élevées ; leur service est bien supérieur à celui des tsadikim dont le service s'accomplit dans le domaine matériel — la joie liée à la viande, etc. —, qui se situe tout entier à un degré inférieur.

משא"כ הילוכם שהוא כמשל דג הים ששט מקצה העולם ועד קצהו כך הילוכם ברוחניות בטיסה אחת
(מיט איין שוי"פ בל"א [בלשון אשכנז])

En revanche, leur mouvement est semblable à celui d'un poisson de mer qui nage d'un bout du monde à l'autre : ainsi se meuvent-ils dans la spiritualité, en un seul élan (en yiddish, mit ein shup [« d'une seule poussée »]),

עולים ומגיעים למעלה מעלה ואין זה כלל בבחי' התלהבות ורתיחת הדמים כמו עבודת הצדיקים הנ"ל שבגשמיות שמחה בבשר שמחה ביין בחי' רשפי אש ושללהבת כו'

ils s'élèvent et atteignent des hauteurs toujours plus élevées. Cela ne relève nullement de l'enthousiasme et de l'échauffement du sang, comme le service des tsadikim mentionnés plus haut, qui s'accomplit dans le domaine matériel — la joie liée à la viande, la joie liée au vin, le niveau des « éclairs de feu » et de la flamme, etc. ;

אלא אדרבה בקרירות הדמים ובנחת (ועמ"ש בבה"ז [בביאורי הזהר] וירא) (ק"ב א') ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו'

mais, au contraire, dans le sang-froid et le calme. (Voyez aussi ce qui est écrit dans Biurei HaZohar, Vayera) (112a), à propos du verset : « Et de plus, elle est véritablement ma sœur, fille de mon père », etc.,

ומ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בענין חיך שלך גדול משלהם ובטיסה אחת מגיעים למעלה מעלה כו' כנ"ל.

et ce qui est écrit dans le discours commençant par « Quand tu allumeras les lampes », au sujet de : « Par ta vie, ce qui t'est destiné est supérieur à ce qui leur est destiné. » En un seul envol, ils atteignent des hauteurs toujours plus élevées, etc., comme mentionné plus haut.

וא"א לבאר דבר זה בדיבור איך ומה הוא. ולכן לא קיים רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] בהיותו במערה כמה מצות מעשיות כנ"ל

Il est impossible d'expliquer cette réalité par la parole : comment elle se réalise, et ce qu'elle est. C'est pourquoi Rabbi Chimon bar Yo'haï, alors qu'il se trouvait dans la grotte, n'accomplit pas plusieurs mitsvot pratiques, comme mentionné plus haut ;

אלא הכל ברוחניות למעלה מבחי' שמחה בבשר כו'. וזהו ענין סנפיריו של הלויתן (הנקי פלוי"ש פעדר"ן) שבהם הוא שט מן הקצה כו'.

mais tout se déroulait dans la spiritualité, au-delà du niveau de la joie liée à la viande, etc. Tel est le sens des nageoires du Léviathan (appelées flosch-federn), grâce auxquelles il nage d'une extrémité à l'autre, etc.

ולכן העולם כולו עומד על לויתן שמקיף כל העולם כנודע בדברי רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה]. ולעתיד הלויתן יעשה מלחמה עם שור הבר וישחטנו בסנפיריו.

C'est pourquoi le monde entier repose sur le Léviathan, qui encercle le monde entier, comme on le sait d'après les paroles de nos Sages, de mémoire bénie. Dans les temps futurs, le Léviathan livrera bataille au bœuf sauvage et l'égorgera avec ses nageoires.

כי הנה עבודת הצדיקים שבבחי' השנית נק' שור הבר פני שור מהשמאל אלא שהוא בר וזך כו'

Car le service des tsadikim du second niveau est appelé « le bœuf sauvage », « la face d'un bœuf à gauche », à ceci près qu'il est bar, pur et raffiné, etc.

כי הנה גם עבודתם במעשה גשמיות כמו ושמחת בחגך דיו"ט [דיום טוב] ואין שמחה אלא בבשר כו'

Car même leur service par des actes matériels, tel le « Tu te réjouiras en ta fête » de Yom Tov — et « il n'est de joie qu'avec de la viande » —, etc.,

אינו כפשוטו שיאכל בשר השור למלאות בטנו ח"ו [חס ושלום] וישיש בו אלא בחי' העלאות כענין שלמי שמחה מבשר גשמי.

ne consiste pas à prendre ces paroles au sens littéral, à manger la viande du bœuf pour se remplir le ventre, à D.ieu ne plaise, et à y trouver du plaisir ; il s'agit plutôt du niveau des élévations, comme dans les sacrifices de paix offerts pour la joie à partir de viande matérielle,

שהיה בזמן בהמ"ק [בית המקדש] שהיו ריח ניחוח ממש לה' ועד"ז הוא שמחה בבשר יו"ט [יום טוב] וכמ"ש וישמחו בכך כו' כך דייקא אלא שהוא לשון בקשה מפני שחרב בית מקדשנו כו'.

qui, à l'époque du Temple, étaient littéralement «un parfum agréable pour D.ieu». Il en va de même de la joie liée à la viande de Yom Tov, comme il est dit : «Et qu'ils se réjouissent en Toi», etc. : «en Toi» précisément. Mais cette formule est une demande, car notre Saint Temple a été détruit, etc.

2 וזה נק' שור הבר מלשון בר לבב פי' בשר זך ובר דהיינו שמחה לה' הנולד מזה ברשפי אש והתלהבות כו'.

C'est ce qu'on appelle « le bœuf sauvage » (shor habar), d'après l'expression « pur de cœur » (bar levav), c'est-à-dire une chair affinée et pure ; autrement dit, la joie envers D.ieu qui en naît, avec des flammes ardentes et de la ferveur, etc.

אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] מילתא זוטרתא היא לגבי הילוך הנפלא של הצדיקים הנק' לויתן לפי שבא מדבר גשמי ובעל גבול כו'

Pourtant, malgré cela, c'est peu de chose en comparaison du mouvement merveilleux des tsadikim, appelés Léviathan, car il provient d'une chose matérielle et limitée, etc. ;

משא"כ ההילוך שלהם שבטיסה אחת בקרירות ובנחת מגיעים למעלה מעלה שהיא גדולה יותר לאין קץ ולכן הלוייתן ישחוט את שור הבר.

tandis que leur mouvement, par lequel ils atteignent toujours plus haut en un seul vol, avec froideur et calme, est infiniment plus grand. C'est pourquoi le Léviathan égorgera le bœuf sauvage.

פי' שיעלה אותו ע"י הטיסה שלו וזהו בסנפיריו שבהם ועל ידם עיקר העליה שלו כו'

Cela signifie qu'il l'élèvera par son vol. C'est là [le sens de] « avec ses nageoires », car c'est en elles et par elles que s'accomplit l'essentiel de son ascension, etc.

שזהו למעלה מכחם עצמם של הצדיקים הנק' שור הבר (וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך לויתן מענין הסנפירים).

ce qui dépasse la puissance propre des tsadikim appelés bœuf sauvage. (Voir aussi le Pardes, dans Erchei HaKinuyim, à l'entrée « Léviathan », au sujet des nageoires.)

אך באמת גם שור הבר יעלה את הלויטן כי בבחי' אחת עבודתם נעלית יותר אף

Cependant, en vérité, le bœuf sauvage élèvera lui aussi le Léviathan, car, sous un certain rapport, leur service est plus élevé, bien que

שהיא בבחי' עבודה גשמיית [גשמיים] הרי כן צ"ל ע"פ התורה ושמחת בחגך ואין שמחה אלא בבשר ויין כו' ומצד זה יעלה הוא אותו.

ce soit un service matériel : après tout, c'est ainsi que la Torah l'ordonne : « Tu te réjouiras en ta fête », et « il n'y a de joie qu'avec la viande et le vin », etc. Et c'est sous cet aspect qu'il l'élèvera.

וזה יראה הקב"ה לע"ל [לעתיד לבוא] לצדיקים כללות עבודתם בהאי עלמא ששניהם כא' [כאחד] טובים כהא האי עדיף ובהא האי עדיף.

Et c'est ce que le Saint béni soit-Il montrera aux tsadikim dans les temps futurs : leur service dans ce monde, dans son expression générale et collective, car les deux sont également bons ; sous cet aspect, celui-ci est supérieur, et sous cet autre aspect, celui-là est supérieur.

(הג"ה [הגהה]). עוי"ל [עוד יש לומר] שנקרא שור הבר ע"ד ורב תבואות בכח שור ומימי לא קראתי לשורי שורי אלא לשורי שדי והתורה נק' ראשית תבואתה וכ"ז [וכל זה] נמשך בכח שור ע"כ נק' צדיקים אלו ע"ש שור הבר.

(Note: On peut encore dire qu'il est appelé le bœuf sauvage (chor habar), selon le verset: « Une abondante récolte vient de la force du bœuf », et selon l'enseignement: « De toute ma vie, je n'ai pas appelé mon bœuf "mon bœuf", mais mon bœuf "mon champ" »; or la Torah est appelée « le commencement de Sa récolte », et tout cela est attiré par la force du bœuf. C'est pourquoi ces tsadikim sont désignés par le nom de chor habar.

ועוי"ל [ועוד יש לומר] דהנה מבואר לעיל דבחי' צדיקים אלו זהו ענין עמוד א' וצדיק שמו כו' וזהו בחי' יוסף הצדיק והוא נק' שור כמ"ש בכור שורו הדר לו) (וכמ"ש בזוהר פ' שמיני דל"ח ב' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם) ע"כ הג"ה [הגהה].

On peut encore dire : il a été expliqué plus haut que le niveau de ces tsadikim correspond à la notion de « un pilier, et son nom est Tsadik », etc. ; c'est le niveau de Yossef le Tsadik, qui est appelé bœuf, comme il est écrit : « Son bœuf premier-né, majesté est à lui. » (Comme il est écrit dans le Zohar, parachat Chemini, folio 38b, et dans le Mikdash Melekh, à cet endroit.) Fin de la note.

והנה הלויטן ישחוט את שור הבר בסנפיריו אף שכהיום שחיטה כזו פגומה גמורה היא מחמת ההפסק כוי אבל לעתיד צ"ל כן דוקא.

Or le Léviathan abattra le bœuf sauvage avec ses nageoires, bien qu'aujourd'hui un tel abattage soit entièrement invalide en raison de l'interruption, etc. ; mais, dans les temps futurs, il doit précisément en être ainsi.

כי ענין השחיטה זו היא בחי' עליות שור הבר למעלה מעלה ע"י הלויטן המעלהו בסנפיריו. ולכן צ"ל הפסק בינתיים שהרי א"א להיות כל העליי' [העלייה] בבת אחת.

Car cet abattage correspond à l'élévation du bœuf sauvage, toujours plus haut, par le Léviathan, qui l'élève avec ses nageoires. Il doit donc y avoir une interruption entre les étapes, car il est impossible que toute l'élévation ait lieu d'un seul coup,

כנודע שיש כמה היכלות היכל הזכות היכל הרצון כוי וא"א להיות כל העליות בפעם א' אלא הפסק בין היכל להיכל

comme on le sait, il existe plusieurs palais (heikhalot), le Palais du mérite, le Palais de la volonté, etc. ; il est impossible que toutes les élévations aient lieu en une seule fois : il y a plutôt une interruption entre un palais et le suivant.

ולכן יתיר הקב"ה פגימה זו (ועיין מ"ש במ"א בענין עליית התפלה דרך ההיכלות עליונים כוי בביאור ענין מזוזה מימין וממש"ש [וממה שכתוב שם] יובן גם כאן). והנה שור הבר יעלה את הלויטן ע"י שידקרנו בקרניו:

C'est pourquoi le Saint béni soit-Il permettra cette entaille. (Voir ce qui est écrit ailleurs au sujet de l'ascension de la prière à travers les palais supérieurs, etc., dans l'explication de la mezouza à droite ; ce qui y est écrit permettra de comprendre également le présent passage.) Or le bœuf sauvage élèvera le Léviathan en le transperçant de ses cornes.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shemini/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak